

Notat etter vernerunde Fagskolen i Nord, avdeling Harstad, Mølnholtet 42

Dato: 07.12.2021

Til stede: Jan-Are Gudbrandsen (avdelingsleder), Stig Valter Tovås (HVO Fagskolen i nord)

Fra bedriftshelsetjenesten i Troms og Finnmark fylkeskommune (BHT): Kristin Ytreberg, HMS verneingeniør.

Bakgrunn

Bestilling i samarbeidsplanen for 20021 – «Ønsker en vernerunde i Harstad, med blant annet fokus på kjemikalier og sterke syrer.»

Flyttet inn i Mølnholtet våren 2021, og mye tilrettelegging er gjort bl.a med tanke på ventilasjon, for å tilpasse driften og aktivitetene som Fagskolen har. Avdelingen har 11 ansatte.

Jan-Are/Stig Valter har ikke mottatt klager fra ansatte eller studenter, tvert imot virker de fornøyde med de nye fasilitetene. Denne oppfatningen ble bekreftet av de to ansatte vi traff under vernerunden, herunder verkstedansvarlig. Avdelingsleder ønsker likevel en gjennomgang for å sjekke at alt er som det skal.

Det er i hovedsak 1-2 ansatte som bruker produktene og maskinene som er på kjemilab og verksted. Med unntak av sveising. Studentene er over 18 år.

Kommunen hadde branntilsyn tidligere i høst. Brannsikkerhet er derfor mindre vektlagt i denne vernerunden fra BHT.

Vernerunde og funn

Vi hadde befaring i kontorlokaler, møterom, klasserommene og verkstedene. Lokalene synes generelt å ha god og tilpasset ventilasjon, i forhold til aktivitetene. Gode plassforhold, stort sett ryddig (men verkstedet nede litt preget av flytting? Ser likevel greit ut).

Generelt flotte lokaler - nevner dette innledningsvis siden jeg nedenfor har fokus på det som kan forbedres.

Nedenfor er kommentarer fra BHT, hvor de viktigste tiltakene er skrevet med rødt. De øvrige punktene må dere selv vurdere viktigheten av, da dere har best kjennskap til tilstanden på punktet. Merk at det kan være ting jeg har oversett, og at dere selv må vurdere om det kan foreligge annen risiko som ikke ble gjennomgått eller kommentert på runden. Ta kontakt hvis spørsmål.

Følgende ble kommentert fra BHT:

- Møterom og klasserom
  - o Ser greit ut, ingen merknader
- Kontorer:
  - o Alle de 11 ansatte har cellekontor. Varmt på kontoret til Stig Valter; dette gir tørr luft/ uttørring. Forsøke å sikre at **temperaturen på samtlige kontorer ikke overstiger 22 grader celsius**, som er normen for innetemperatur ved stillesittende arbeid (18-22 grader), for eksempel i dialog med driftsansvarlig.

- Printerrom (det store):
  - o Brannslukkingsapparat ved søyle midt i rommet: Mangler **skilt på søyle** som viser at her skal det stå et brannslukkingsapparat.

- Treningsrommet
  - o Flott treningsrom og bra velferdstiltak. Dere bør risikovurdere **fare ved alene-trening** uten mulighet for å tilkalle hjelp, jamfør hendelse på annen skole som jeg nevnte (hva kan skje, hvordan forebygge). Alle aktiviteter i skolens lokaler, også utenfor arbeidstid, faller inn under arbeidsgivers HMS-ansvar.

Tiltaket er gjerne at man informere de ansatte om hvilken risiko som foreligger og at de selv må ta hensyn til dette når de trener.

- Verksted (nede)
  - o Ingen merknader til roterende utstyr eller platepresse. Ser greit ut (så lenge det er stengt for ferdsel når platepressa brukes siden ferdselsåra er like bak ryggen på den som betjener pressa). Kan vurdere å merke av arbeidssone(r).
  - o Sveiseområde: Ser bra ut. Men følg med på luftkvaliteten når flere sveiser samtidig, og ha lav terskel for å ta kontakt med oss i BHT hvis ansatte eller studenter har tilbakemeldinger på luftkvalitet. Forventer for øvrig ikke noe problem, gitt aktivitetene dere beskriver. Verkstedetslokalene generelt ser ok ut, kan ikke se tegn på verken gulv eller i tak/rør som skulle tyde på forurensninger i luft eller materialer (lite støv, ingen oljesøl).
  - o Renholdsprosedyrene høres bra ut, fint at det ikke er tørr-kosting med tanke på eksponeringen som dette gir.
  - o Vær obs på krav til risikovurdering av utstyr, hvor krav til dokumentert skal fremkomme (Forskrift om utførelse av arbeid §10). Merk også krav om *typespesifikk* opplæring når man f.eks får nytt utstyr, for alle som skal benytte utstyret (før de tar det i bruk), nevnt samme kapittel.

- Kjemilab:
  - o Skolen har foretatt sanering av kjemikalier i 2021, så det er ikke mange kjemikalier som lagres eller brukes. Veldig bra!
  - o Nederste skap **mangler ventilering**
  - o Vær oppmerksom på at en del kjemikalier ikke kan lagres sammen* (Se mer info nederst). Der bør sjekke om skapene og kanalene er resistente for korrosjon fra syrene. Angående brannfarlige kjemikalier og krav til brannskap og EX-godkjenning, så antar jeg at branntilsynet tidligere i høst sjekket dette.
  - o Rom som det oppbevares kjemikalier i skal alltid være avlåst og tydelig merket med hvilken risiko som er forbundet med rommet. Dette synes å være ok.

- Mangler stoffkartotek/sikkerhetsdatablader på kjemilab, både papir og elektronisk. (Sikkerhetsdatabladene skal oppbevares der stoffene brukes eller elektronisk tilgjengelig.)
  - Stoffene i skapene på kjemilab er merket med gammel merking. Dere må **sørge for ny merking (CLP-merking) av alle produkter**, som har vært et krav siden 2015. Det betyr nok at også sikkerhetsdatabladene er for gamle (Arbeidstilsynet krever at de ikke er mer enn 3 år gamle). Nye merker kan skrives ut fra elektronisk stoffkartotek dersom dere tar dette i bruk, eller dere kan kjøpe merkene som klistremerker men da må dere undersøke krav til slk merking (mener å huske at merkingen må ha med «faresymbol» (CLP), risikosetninger og sikkerhetssetninger, type produkt).
  - Avtrekksskapet: Sidene på skapet er ikke ført langt nok ned. Vifta har godt avsug, kanskje kan dette virke kompensierende. Dere bør **teste med røykappull eller tilsvarende** om luftstrømmen er akseptabel slik at ansatt ikke blir eksponert for syredamp under arbeid ved avtrekksskapet. (NB: Ikke bruk noe som medfører brannfare, jamfør mye brannfarlige stoffer på kjemilaben).
  - Nødvendig verneutstyr må benyttes under utførelsen av arbeidet. Dette synes å være ivaretatt, men kunne ikke kontrolleres da vi ikke hadde sikkerhetsdatabladene på stedet. Sjekk alltid anbefalingene på sikkerhetsdatabladet ved vurdering av hva som er nødvendig verneutstyr og hvilke egenskaper dette utstyret må ha (f.eks. være syrebestandig).
  - Nødvendig og egnet førstehjelpsutstyr må være tilgjengelig ved arbeidsstedet. Dette bør øves jevnlig. Dette synes å være ok (førstehjelpsøvelser, førstehjelpsutstyr inkludert større mengde øyeskylleveske).
- Kjemikaliesikkerhet generelt:
- Dere synes å **mangle en helhetlig oversikt** over hvilke kjemikalier som lagres hvor, og i hvilke mengder. Uten elektronisk stoffkartotek blir det vanskeligere for dere å få denne oversikten, så vi vil anbefale elektronisk stoffkartotek av blant annet denne årsaken.
  - Sikkerhetsdatablader er i papirformat (samlet på verkstedet i nederste etasje?), men **permen er ikke oppdatert etter sanering**. Jeg vil anta at sikkerhetsdatabladene ikke møter kravene til oppdatering (maks 3 år gamle som hovedregel) og at det ikke er foretatt risikovurdering av kjemikaliene da dette gjøres i elektronisk stoffkartotek – men disse tingene ble ikke kontrollert på vernerunden.
  - Kjemisk avfall: Skolen har vurdert at alt kan helles i vask/avløp så lenge syre er tilstrekkelig fortynnet. Det stemmer at små mengder syrer og baser kan fortynnes i mye vann, og nøytraliseres om nødvendig til pH mellom 6 og 9 og helles i vasken. Jeg har ikke oversikt over hvilket annet kjemisk avfall som skolen produserer da det ikke foreligger oppdatert stoffkartotek hvor denne informasjonen ville fremkommet, så jeg kan ikke ta stilling til hvordan krav til kjemisk avfall ivaretas i praksis på skolen.

- Det er lovpålagt med **skriftlig avtale med avfallsmottak** for levering av farlig avfall. **Jeg sjekker med Drift og eiendom** om dette foreligger for Fagskolen sin del.
- Eksponeringsregister
  - Arbeidsgiver skal sørge for at det føres register over arbeidstakere som utsettes for eksponering for kreftfremkallende eller mutagene kjemikalier/stoffer (herunder asbest) og bly. **Jeg kan ikke se at det foreligger denne type eksponeringer hos dere. Men dere må selv vurdere om dette likevel er aktuelt– f.eks hvis ansatte tidligere har vært eksponert for asbest hos annen arbeidsgiver.**
- Annet
  - Avdelingsleder gir uttrykk for belastning og frustrasjon rundt innføringen av VIS – skoleadministrativt system. Mener det i liten grad er tilpasset måten Fagskolen driftes på, og at det er lite ydmykhet og lite gehør for synspunktet. Vi drøftet hvordan temaet kan følges opp videre, og ble enige om at rektor HH er rette instans til å viderefremme synspunktet, og at det også kan være en sak for Fagskolens AMU og hovedverneombud, eventuelt tillitsvalgte dersom man vil legge mer trykk på saken. Fagskolens AMU har også mulighet til å løfte saken til HAMU – Hovedarbeidsmiljøutvalget – dersom de mener det er relevant og viktig nok og HAMU er enig i dette.
  - HMS-system: Avvikssystem ok, lenke fra skolens hjemmeside. Kanskje behov for å få gjennom/skriftliggjøre noen flere rutiner, risikovurderinger, jamfør over.

Tromsø 09.12.2021

Kristin Ytreberg

HMS verneingeniør, BHT

Kilder: Forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 2, 3 og 5. Maskinforskriften.

(*) Om samlagring:

Kjemikaliegrupper	Lagring
Uorganiske og organiske kjemikalier (se inkompatible kjemikalier)	Uorganiske og organiske kjemikalier må ikke lagres sammen. De kan eventuelt stå i samme rom, men må være fysisk skilt ved at de for eksempel står på hver sin side av rommet.
Syrer og baser (se inkompatible kjemikalier)	Syrer og baser må lagres hver for seg og ikke sammen med andre kjemiske forbindelser. Ventilasjonsanlegget fra et skap eller rom som det oppbevares syrer i må være

---

resistente mot korrosjon, både kanalene og viftene. Det må kontrolleres hvilken type syredamp en får i forhold til om den er lettere og/eller tyngre enn luft.

Giftige kjemikalier

Oppbevares i låste skap og tilkobles ventilasjon ved behov.

**Brannfarlige
kjemikalier**

Brannfarlige kjemikalier må oppbevares i godkjente brannskap tilkoblet ventilasjon. De må ikke lagres sammen med andre kjemikalier. Store mengder brannfarlige kjemikalier bør oppbevares i egne rom som er utformet på en slik måte at det ikke kan oppstå brann eller eksplosjon. Det vil blant annet si at armaturer, stikkontakter m.m. må være EX-godkjent. Det samme gjelder krav til ventilasjonsanlegget (kanaler og vifter) fra et skap eller rom der brannfarlige kjemikalier oppbevares. Det kreves videre at ventilasjonen gir tilstrekkelig utlufting, at rommet har en tilstrekkelig trykk-avlastningsflate som er plassert slik at den ikke er til fare for omgivelsene og at rommet er brannresistent (hyller, skap, vegger, tak og gulv). Det skal være avtrekk både ved gulv og tak. Det er ikke tillatt å drive omtapping eller annen aktivitet i rom der det lagres brannfarlige kjemikalier.
